

Η ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ Η ΣΩΤΗΡΙΑ ΠΡΟΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ

● Του Λοΐζου Λοϊζίδη
Θεολόγου

πευθυνόμενος ο Ιησούς Χριστός στους Φαρισαίους οι οποίοι προσπαθούσαν, όπως πάντοτε έπρατταν, να τον φέρουν σε δύσκολη θέση, υποβάλλοντας σε Αυτόν ερωτήματα σχετικά με τον γάμο και το διαζύγιο, ο Ιησούς είπε: «**Οὐκ ανέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν, ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ κολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν; Ὡστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία. Ὁ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω**» (Κατὰ Ματθαῖον 19.4-6). Όταν πάλι αμέσως μετά οι μαθητές μάλωσαν ὅσους έφεραν παιδιά για να τα ευλογήσει ο Χριστός βάζοντας τα χέρια του επάνω τους και να προσευχηθεί γι' αυτά, ο Ιησούς είπε: «**ἄφετε τὰ παιδιά καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἔλθειν πρὸς με· τῶν γὰρ τοιούτων ἔστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν**» (Κατὰ Ματθαῖον 19.14).

Οι πιο πάνω απαντήσεις του Ιησού Χριστού προς τους Φαρισαίους πρώτον και δεύτερον προς τους μαθητές του αναγνωρίζουν την οικογένεια ως ενιαίο και άρρηκτο σύνολο το οποίο έχει τις αρχές του στην ίδια τη δημιουργία του ανθρώπου και ευλογείται η ύπαρξή της από τον Θεό. Η μέριμνα του Θεού για την οικογένεια είναι η ίδια η δημιουργία της οικογένειας, η ευλογία της και η αναγνώρισή της, όπως αναφέραμε προηγουμένως, ως συνόλου γονέων και τέκνων άρρηκτου και ενιαίου. Η μέριμνα του ανθρώπου συνίσταται στη φύλαξη του γάμου όχι μόνο ως σαρκικής αλλά και ως πνευματικής σχέσεως του άνδρα και της γυναίκας, και η καλή τεκνοτροφία, η ορθή δηλαδή ανατροφή των παιδιών, η οποία είναι η κατά Θεόν ανατροφή

(Παύλου Α' Πρὸς Τιμόθεον 5. 4-10). Το μέγλωμα των παιδιών μέσα στην οικογένεια κάτω από την προστασία και τις συμβουλές και των δύο γονέων είναι πάντοτε το επιδιωκόμενο και από τους γονείς αλλά και από την Εκκλησία και την Πολιτεία. Πολλές φορές τα παιδιά μεγαλώνουν, λόγω διαζυγίου, είτε με τον πατέρα είτε με τη μητέρα, σύμφωνα με τις αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων. Αυτή η πορεία των παιδιών στη ζωή μπορεί να αποβεί γι' αυτά δύσκολη και τραυματική. Ο ρόλος της Εκκλησίας σε αυτές τις περιπτώσεις παιδιών πρέπει να είναι σημαντικός και να υπάρξει αυξημένη η επαγρύπνηση και μέριμνα της Αρχιεπισκοπής, των Μητροπόλεων, ενοριακών ναών και εκκλησιαστικών φορέων. Η σύγχρονη, όμως, εποχή έχει αυξήσει, ακόμη, εν σχέσει προς παλαιότερες εποχές, και τον αριθμό των παιδιών τα οποία δεν έχουν γνωρίσει από τη στιγμή της γέννησής τους κανένα από τους δύο γονείς τους. Ποια όμως είναι αυτά τα παιδιά τα οποία μεγαλώνουν χωρίς γονείς;

Οδικά δυστυχήματα, σεισμοί, πυρκαγιές, λοιμώδεις νόσοι, το AIDS, η εγκατάλειψη νεογέννητων βρεφών από τους γονείς λόγω του νεαρού της ηλικίας τους και του φόβου που έχουν όπως αναλάβουν ευθύνες, βίαιες πράξεις των ανθρώπων, όπως εγκλήματα, πόλεμοι και άλλα ευθύνονται για χιλιάδες παιδιά τα οποία παραμένουν χωρίς γονείς και επομένως χωρίς εκείνα τα πρόσωπα τα οποία ως γεννήτορες, όπως αναφέραμε προηγουμένως, έχουν την ευθύνη της ανατροφής αλλά και προστασίας και καθοδήγησης και της, κατά τα ρήματα του Κυρίου, αγωγής των παιδιών. Εγείρεται, επομένως, το ερώτημα σχετικά με το πρόσωπο φυσικό ή νομικό το οποίο μπορεί να λειτουργήσει ως ο παράγων εκείνος ο οποίος όχι μόνο θα ικανο-

ποιήσει τις αρχές της κατά Χριστόν ανατροφής των παιδιών. Τέτοια πρόσωπα είναι ζεύγη τα οποία δεν τεκνοποίησαν αλλά διακατέχονται από την επιθυμία να αποκτήσουν παιδί με υιοθεσία, ιδρύματα, όπως ορφανοτροφεία, και άλλοι φορείς οι οποίοι εμφορούμενοι από χριστιανικές αρχές αναλαμβάνουν το μέγαλωμα των παιδιών χωρίς γονείς. Η Εκκλησία, επιτελώντας έργο θεολογικό, πνευματικό, κατηχητικό, κοινωνικό, σωστικό, είναι κατά παράδοση ο θεσμός εκείνος οποίος μπορεί να δώσει την κατάλληλη, όπως την περιγράψαμε, ανατροφή, δεχόμενη στους κόλπους της ως πραγματική μητέρα τα παιδιά χωρίς γονείς. Η χριστιανική διδασκαλία, οι αξίες που λειτουργούν μέσα στην Εκκλησία, η ζωή, όπως η Εκκλησία την βλέπει και την αντιμετωπίζει, ο ποιμαντικός ρόλος της και ο προορισμός του ανθρώπου ο οποίος, κατά την Εκκλησία, είναι η σωτηρία του ανθρώπου, αποβαίνουν δείκτες στην οδό την οποία ο άνθρωπος βοηθούμενος από την Εκκλησία, ακολουθεί, για να γίνει ο ίδιος ενάρετος και να επιτελέσει τα καλά έργα τα οποία θα αποβούν ωφέλιμα όχι μόνο για τον ίδιο αλλά και για τους συνανθρώπους του.

Ως εκ τούτου η μέριμνα της Εκκλησίας για τα παιδιά χωρίς γονείς είναι αυτονόητη, πηγάζει δηλαδή από την αποστολή της και την ηθική της. Οι προσανατολισμοί της σύγχρονης κοινωνίας, όπως είναι η γνώση και χρήση της τεχνολογίας, καθιστούν το έργο της Εκκλησίας πολύπλευρο και ποικίλο και ανανεώνουν τα μέσα και τους τρόπους δράσης, προσέγγισης και διαπαιδαγώγησης των παιδιών. Πάντοτε όμως, όπως αναφέρθηκε στην αρχή αυτής της μελέτης, το έργο της Εκκλησίας ξεκινά από τη στάση της έναντι του γάμου και των παιδιών, όπως καθιερώθηκε από τον Ιησού Χριστό. Επομένως, η επιδεικνυόμενη από την Εκκλησία μέριμνα για τα παιδιά χωρίς γονείς αλλά και για τα παιδιά γενικά είναι μια ουσιαστική έκφραση διακονίας και πραγματικής φιλανθρωπίας μέσα από την οποία ωφελείται όχι μόνο το παιδί και η κοινωνία αλλά και η Εκκλησία πραγματοποιεί έναν αυτοέλεγχο και κριτική και ανανεώνει τις δυνάμεις της. Η Εκκλησία ξεκινώντας από την έννοια της φιλανθρωπίας ότι αυτή είναι έργο του Θεού το οποίο εστιάζεται ακριβώς στη δημιουργία του κόσμου και στην ενσάρκωση και θυσιαστική αγάπη του Χριστού, υποδέχεται ως καλός ξενόδοχος τα παιδιά τα οποία στερούμενα γονέων εύκολα παρασύρονται από τους ανέμους της αδικίας, της

εκμετάλλευσης, των αντιξοοτήτων και οι άνεμοι αυτοί είναι πολλές φορές σφοδροί και ανελέητοι. Τα παιδιά αυτά αποτελούν μέρος των κουρασμένων, οι οποίοι καλούνται από τον Κύριο να μαθητεύσουν κοντά Του και Αυτός, ο οποίος είναι πράος και ταπεινός, θα τα διδάξει την πραότητα και την ταπείνωση και θα τα ξεκουράσει: **«Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. Ἴρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· ὁ γὰρ ζυγὸς μου ἥπιός ἐστιν»** (Κατὰ Ματθαῖον 11.28-30) Η πίστη, η ταπεινότητα, η αγάπη είναι τα προσόντα τα οποία έχει από δημιουργίας της η Εκκλησία και τα οποία την καθιστούν κατάλληλη για να επιτελέσει τα έργα του Θεού. Ασφαλώς το εύρος εδώ της μέριμνας των γονέων δεν είναι πάντοτε ταυτόσημο προς το εύρος της μέριμνας της Εκκλησίας. Οι γονείς δεν

προσφέρουν ό,τι η Εκκλησία προσφέρει, ή, για να το ιδούμε αντίστροφα, η Εκκλησία υπερβάλλει τη μέριμνα των γονέων, αφού προσφέρει δηλαδή όσα προσφέρουν οι γονείς στα παιδιά τους και ακόμα περισσότερα.

Τι στερείται, όμως, και επομένως τι χρειάζεται το παιδί χωρίς γονείς; Μια και το παιδί είναι ψυχοσωματικός οργανισμός, όλα τα εφόδια τα οποία παίρνει πρέπει να συντελούν στην ανάπτυξη και του σώματός του και του πνεύματος. Χρειάζεται, επομένως, φαγητό και ό,τι άλλο για να επιβιώσει σωματικά. Χρειάζεται ιατρική και φαρμακευτική φροντίδα. Χρειάζεται περιφρόνηση της υγείας του και της σωματικής του ακεραιότητας. Έχει ανάγκη, όμως, το παιδί και παιδείας, όλων εκείνων των εφοδίων τα οποία με την πρόοδο της ηλικίας

του θα το καταστήσουν κάτοχο των γνώσεων, που, αν ο άνθρωπος έχει, θα μπορέσει να ασκήσει ένα επάγγελμα αλλά και να διακρίνει το δίκαιο από το άδικο, το ορθό από το λανθασμένο, το ωραίο από το άσχημο. Εδώ είναι που η Εκκλησία προσφέρει κάτι παραπάνω από ό,τι θα μπορούσαν να κάνουν οι γονείς χωρίς εκκλησιαστική παιδεία. Δέχεται τον πόνο αυτών των παιδιών και τον μετατρέπει σε βάλσαμο και ελπίδα, συγχωρεί τα παραστρατήματα αλλά και υποδεικνύει την ευθεία οδό, έχει ζήλο να υπηρετήσει τα παιδιά με την αγάπη της αποφεύγοντας διακρίσεις είτε φυλετικές είτε ταξικές. Επειδή η μέριμνα της Εκκλησίας είναι έργο Θεού απευθύνεται εξίσου σε όλα τα έθνη, σε όλους τους ανθρώπους. Όταν ξεκινά αυτό το έργο ο εκκλησιαστικός άνθρωπος, γνωρίζει ότι πηγαίνει να εργαστεί, έχοντας δίπλα του τον Χριστό και ότι η εργασία του είτε χειρωνακτική είτε πνευματική δεν αποσκοπεί μόνο στην προσφορά μόνο προς το παιδί χωρίς γονείς και τη σωτηρία τελικά της ψυχής εκείνου του παιδιού αλλά απεργάζεται και τη σωτηρία και της δικής του ψυχής. Έτσι η μέριμνα της Εκκλησίας τελικά προς αυτά τα παιδιά δεν σώζει μόνο αυτά αλλά και τους εργαζάτες της ίδιας της Εκκλησίας. Το παιδί χωρίς γονείς αλλά και κάθε παιδί χρειάζεται να μάθει πολλά για να μπορέσει να προοδεύσει. Γι' αυτό η Εκκλησία, διατηρώντας την παράδοσή της, προσαρμόζει τους στόχους και τους τρόπους προσφοράς και φροντίδας της προς τα παιδιά χωρίς γονείς και προς όσα άλλα παιδιά χρειάζονται αυτή τη φροντίδα. Εκσυγχρονίζει στόχους, μεθόδους και τρόπους διακονίας του ανθρώπου. Τα παιδιά χωρίς γονείς είναι αναμφίβολα ευάλωτα στην εκμετάλλευση και αποπλάνηση. Η απουσία γονέων μπορεί να δημιουργήσει ψυχολογικά τραύματα, να αυξήσει το αίσθημα της στέρησης σε βαθμό που μπορεί να αποβεί παραπλανητικό για τα παιδιά αυτά, κάνοντάς τα να γενικεύσουν αυτή τη στέρηση, να τα τρέψει στα ναρκωτικά και σε άλλες ουσίες εξάρτησης με τις οποίες πιστεύουν ότι αναπληρώνουν την απουσία των γονέων. Έτσι η Εκκλησία αυξάνοντας τις δράσεις της συνεργάζεται με την Πολιτεία, παρέχοντας ψυχολογική και επαγγελματική στήριξη. Στην καθόλου Εκκλησία, Αρχιεπισκοπές, Μητροπόλεις, ενοριακοί ναοί, εκκλησιαστικοί φορείς, έχουν αναπτύξει αποτελεσματικές μορφές δράσης, για να επιτελέσουν αυτά τα έργα του Θεού. Παραθέτουμε πιο κάτω ένα κατάλογο τέτοιων δράσεων:

- Βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί
- Στήριξη πολυτέκνων
- Πρόληψη και θεραπεία ναρκωτικών

- Κατασκηνώσεις
- Κέντρα αιμοδοσίας
- Οικοτροφεία
- Ορφανοτροφεία
- Τράπεζες αγάπης (συσσίτια)
- Στήριξη απόρων κοριτσιών
- Φοιτητικές και μαθητικές υποτροφίες
- Σχολεία γονέων
- Κέντρα υγείας πρώτων βοηθειών, νοσοκομεία, ιατρεία
- Μέριμνα ατόμων με ειδικές ανάγκες
- Υπηρεσίες στήριξης οικογένειας
- Υποστήριξη ασθενών
- Ξενώνες
- Κληροδοτήματα
- Φιλόπτωχα ταμεία

Συμπέρασμα

Η μέριμνα της Εκκλησίας για τα παιδιά χωρίς γονείς είναι έργο Θεού και εκείνος ο οποίος το επιτελεί δεν αποσκοπεί μόνο στην επίτευξη των στόχων του, δηλαδή την ανατροφή, εκπαίδευση, προστασία και σωτηρία των παιδιών τα οποία στερούνται των γονέων τους, αλλά και ο ίδιος επιτελεί το έργο και της δικής του σωτηρίας. Μεριμνώντας για τα παιδιά χωρίς γονείς αλλά και για όλους η Εκκλησία επιτελεί τον προορισμό της, αναπτύσσει δράσεις σύγχρονες και έτσι δίνει πάντοτε το ευεργετικό παρόν της στις αντιξοότητες που ο άνθρωπος αντιμετωπίζει. ■